दो यमकं तन्निरुच्यते; or *Sáhityad.*: विवक्षिताभिधेयो ऽपि द्विभेदः प्रथमं मतः (scil. ध्वनिः); or *Mitáksh.*: निरर्थं अभिधेयरहितं कचटतपं जडदवमित्यादि. E. धा with अभि, kŕitya aff. यत्.

अभिधेयता f. (-ता) The being the sense or bearing of; e. g. *Kávyaprak.*: यत्रापदार्थो ऽपि विशेषरूपो वाक्यार्थस्तत्राभिहितान्वयवादे का वार्ता व्यङ्ग्यस्याभिधेयतायाम्. E. अभिधेय, taddh. aff. तल्.

अभिधेयालङ्कार Tatpur. m. (-रः) (In Rhetoric.) The same as अर्थालङ्कार q. v.; e. g. *Kávyaprak.*: शब्दाभिधेयालंकारभेदात् &c. E. अभिधेय and अलङ्कार.

अभिधोपाधिक Bahuvr. m. f. n. (-कः-का-कम्) Having the property of अभिधा (q. v. II. 2.), expressing a literal sense, as a word; e. g. *Sáhityad.*: अभिधोपाधिको वाचकः (scil. शब्दः). E. अभिधा and उपाधि, samás. aff. कप्.

अभिध्या Tatpur. f. (-ध्या) [1] Desire, wish; e. g. (of Brahman) *Vedánta S.*: अभिध्योपदेशाच्च (*Śankara*: अभिध्योपदेशश्चात्मनः कर्तृत्वप्रकृतित्वे गमयति सो ऽकामयत बहु स्यां प्रजायेयेति तदैक्षतेति च। तत्राभिध्यानपूर्विकायाः स्वातन्त्र्यप्रवृत्तेः कर्तेति गम्यते। बहु स्यामिति प्रत्यगात्मविषयत्वात्। बहुभवनाभिध्यानस्य प्रकृतिरित्यपि गम्यते; *Anúpanár.*: सो ऽकामयत बहु स्यामिति स्वस्य बहुत्वसंकल्पो ऽभिध्या &c.). See अभिध्यान. [2] Coveting another's property (in employing charms or in scheming, or by means of a robbery). [3] Desire of taking, in general. [Several comm. on the *Amarak.* give merely the meaning: coveting another's property: परधनस्पृहा or परद्रव्ये विषयस्पृहा; but *Swámin*: चिन्तापूर्वं परस्वलिप्सा; *Ráyamukuta*: अभिचारे ऽभिध्यानमभिध्या। ..... परस्वविषये विषयितया स्पृहा विषयिस्पृहाभिध्योच्यते। विषयस्पृहेति पाठे विषयेन चौर्यादिना स्पृहेत्यर्थः; similarly *Bharatamalla;* the *Kaumudí*: जिघृक्षामात्रे ऽप्यभिध्या; *Vallabhagaṅi* on *Hemach.*: परस्वेहा द्रव्यविषयवाञ्छा। परस्वे विषयस्पृहेत्येको दोषः। चिन्तापूर्वं परद्रव्यवाञ्छेत्यर्थः। यत्कात्यः। विषयप्रार्थनाभिध्या.] E. ध्यै with अभि, kŕit aff. अङ्.

अभिध्यान Tatpur. n. (-नम्) Desire, wish; e. g. *Vedánta Sútra*: तदभिध्यानादेव तु तल्लिङ्गात्सः; or पराभिध्यानात्तु तिरोहितं ततो ह्यस्य बन्धविपर्ययौ; or *Kullúka*: स परमात्मा नानाविधाः प्रजाः सिसृक्षुरभिध्याय। आपो जायन्तामित्यभिध्यानमात्रेण अप एव ससर्ज; or *Śankara* (on the *Ved. S.* नेतरो ऽनुपपत्तेः): आनन्दमयं हि प्रकृत्य श्रूयते। सो ऽकामयत बहु स्यां प्रजायेयेति। स तपो ऽतप्यत स तपस्तप्त्वा इदं सर्वमसृजत यदिदं किं चेति। तत्र प्राक्शरीरादुत्पत्तेरभिध्यानं सृज्यमानानां विकाराणां स्रष्टुरव्यतिरेकः &c. (*Govindán.*: अभिध्यानं कामना). See अभिध्या 1. E. ध्यै with अभि, kŕit aff. ल्युट्.

अभिध्यायत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Desiring, coveting; e. g. *Yájnav.*: परद्रव्याण्यभिध्यायन्. E. ध्यै with अभि, kŕit aff. शतृ.

अभिनद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः-द्धा-द्धम्) Bound, tied round, fastened on or upon. E. नह् with अभि, kŕit aff. क्त.

अभिनद्धाक्ष Bahuvr. m. f. n. (-क्षः-क्षी-क्षम्) Blindfolded, hoodwinked; e. g. *Chhánd. Up.*: अभिनद्धाक्ष आनीतो ऽभिनद्धाक्षो विसृष्टः. E. अभिनद्ध and अक्षि, samás. aff. षच्.

अभिनन्द Tatpur. 1. m. (-न्दः) A proper name of: [a] a commentary or a commentator on the Amarakosha; [b] the author of a compendium of the Yogavaśishtha.

2. f. (-न्दा) [1] A sensation of pleasure, a sensation of voluptuousness; e. g. *Śatapath.* or *Bŕihadár.-Up.*: योषा वा अग्निर्गौतम तस्या उपस्थ एव समिल्लोमानि धूमो योनिरर्चिर्यदन्तः करोति ते ऽङ्गारा अभिनन्दा विष्फुलिङ्गाः (*Bŕih.*: विस्फुलिङ्गाः); *Dwivedaganga* or *Śankara*: अभिनन्दाः = सुखलवाः. [2] Wish, desire; e. g. *Suśruta*: दाहप्रपाकौ शिशिराभिनन्दा धूमायनं ..... पित्ताभिपन्ने नयने भवन्ति। उष्णाभिनन्दा गुरुताक्षिशोफः कण्डूपदेहौ सिततातिशैत्यम् &c. [It might be possible to look in these instances upon the word as upon a plural of a *masc.* अभिनन्द; but in the quoted passage from Suśruta it is more natural to take it as the singul. of a femin., as has been done by a modern Pandit who explains: अभिनन्दा इच्छा। यथा। अन्नाभिनन्दा.] E. नन्द् with अभि, kŕit aff. अच्; in the fem. perhaps, kŕit aff. अ (comp. *Pán.* III. 3. 103.).

अभिनन्दन Tatpur. 1. n. (-नम्) [1] Applauding, greeting, praising. [2] Rejoicing, delighting. [3] Wish, desire; e. g. *Suśruta*: पित्तान्नयनयोर्दाहः कफान्नान्नाभिनन्दनम्.

2. m. (-नः) The name of the fourth Jaina Arhat or deified saint of the present Avasarpiṅi (q. v.). E. नन्द् with अभि, kŕit aff. ल्यु.

अभिनन्दनीय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) [1] To be applauded, greeted, praised. [2] To be rejoiced at, to be a subject of delight; e. g. *Śakunt.*: काममेतदभिनन्दनीयम्. Comp. अभिनन्द्य. E. नन्द् with अभि, kŕitya aff. अनीयर्.

अभिनन्दित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Applauded, greeted, praised; e g. *Bhaṭṭik.*: गुरुजनद्विजवन्द्यभिनन्दितः प्रविशति स्म पुरं रघुनन्दनः. [2] Rejoiced, delighted. E. नन्द् with अभि, kŕit aff. क्त.

अभिनन्दिन् Tatpur. m. f. n. (-न्दी-न्दिनी-न्दि) [1] Applauding, greeting, praising. [2] Rejoicing, delighting. E. नन्द् with अभि, kŕit aff. णिनि.

अभिनन्द्य Tatpur. m. f. n. (-न्द्यः-न्द्या-न्द्यम्) The same as अभिनन्दनीय. E. नन्द् with अभि, kŕitya aff. यत्.

अभिनभ्यम् Avyayíbh. (ved.) Towards the intermediate region, heavenwards. E. अभि and नभ्य.

अभिनम्र Tatpur. m. f. n. (-म्रः-म्रा-म्रम्) Bent, curved; e. g. *Raghuv.* (ed. *Stenzler* and two E. I. H. Mss.): इमां तटाशोकलतां च तन्वीं स्तनाभिरामस्तवकाभिनम्राम् (ed. Calc. and four E. I. H. Mss. ०कावनम्राम्). E. अभि and नम्र, or नम् with अभि, kŕit aff. र.

अभिनय Tatpur. 1. m. (-यः) Action and postures expressive of sentiment, especially when exhibited in a dramatic performance; dramatic representation; it is fourfold: आङ्गिक or conveyed by bodily action, as by attitude, gesture &c., वाचिक by speech, आहार्य by dress, decorations &c. and सात्त्विक by the spontaneous manifestation of feelings, as by perspiration, horripilation, inarticulate speech &c.; e. g. *Vikramorv.*: ललिताभिनयं तमद्य भर्ता मरुतां द्रष्टुमनाः सलोकपालः; or a quotation by the *Sáhityad.*: यस्मादभिनयो ह्यत्र प्राधान्यादवतार्यते। रङ्गद्वारमतो ज्ञेयं वागङ्गाभिनयात्मकम्. The term अभिनय as applying merely to the *means* of a dramatic representation is therefore distinct from the term रूपक (and its subdivisions) q. v. which belongs to the *contents* of the representation or to the drama itself, both being the categories which distinguish the 'poem to be seen' from the 'poem to be heard'; *Sáhityad.*: दृश्यश्रव्यत्वभेदेन पुनः काव्यं द्विधा मतम्। दृश्यं तत्राभिनेयं तद्रूपारो-